

KAUHAVAN KAUPUNKI

Konserniohje

Sisällysluettelo

1	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
2	Soveltamisala	3
3	Kaupungin konsernijohto ja toimielinten toimivallanjako	4
	3.1 Kaupunginvaltuusto	4
	3.2 Kaupunginhallitus.....	4
	3.3 Lautakunnat ja jaostot.....	5
	3.4 Kaupunginjohtaja	5
4	Konserniraportointi	6
5	Keskittetyt konsernitoiminnot	6
	5.1 Hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet.....	6
	5.2 Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet.....	7
	5.3 Henkilöstöpolitiikka	7
6	Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta.....	7
7	Tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen neuvotteluelvoitteet	8
8	Tiedottaminen konsernia koskevista asioista.....	8
Liite:	Konserniyhteisöt	9
	Tytäryhteisöt.....	9
	Osakkuusyhtiöt.....	9
	Kuntayhtymät	9

1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeen tarkoituksena on luoda puitteet konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Konserniohjeen tavoitteena on edistää konsernin tavoitteiden saavuttamista, omistajapoliittisten linjausten toteutumista ja turvata kaupungin etua omistajana.

Lisäksi sen tavoitteena on yhtenäistää konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, tulostietojen oikeellisuutta, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa sekä hyvää laskenta- ja kirjanpitoikäytäntöä.

Yhtiön hallituksen tulee sitoutua noudattamaan niitä mm. omassa toiminnassaan ja valmistellessaan asioita yhtiökokoukselle. Ohjetta noudatetaan ottaen huomioon, mitä konserniohjeen kohdassa 2 on soveltamisalasta määrätty.

Ohje täydentää Kauhavan kaupungin hallintosääntöä sekä toimintaohjeita.

2 Soveltamisala

Kauhavan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupungin yhtiöt ja niiden tytäryhtiöt sekä tytäryhteisöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kaupunkikonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu. Mikäli kaupungin kokonaan omistaman tytäryhtiön yhtiöjärjestys poikkeaa konserniohjeen määräyksistä, tulee yhtiöjärjestystä muuttaa vastaamaan konserniohjeen määräyksiä.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konserniohjeessa erikseen mainituille tahoille.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Luettelo kaupunkikonserniin kuuluvista yhtiöistä ja yhteisöistä on tämän ohjeen liitteenä.

3 Kaupungin konsernijohto ja toimielinten toimivallanjako

Kauhavan kaupungin konsernijohton muodostavat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

3.1 Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto on Kauhavan kaupunkikonsernin toiminnan ylin ohjaaja, joka päättää konserniohjauksen periaatteista ja

1. Määrittelee kaupungin tavoitteet ja palveluiden yleiset järjestämisen periaatteet.
2. Päättää kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.
3. Hyväksyy konserniohjeet.
4. Päättää tilintarkastusyhteisön valinnasta kutakin valtuustokautta vastaaville vuosille.
5. Päättää kaupungin liikelaitosten ja kaupungin tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen perustamisesta ja niiden myynnin ja lakkauttamisen periaatteista.
6. Päättää kaupungin omaisuuden siirtämisestä tytäryhteisön omistukseen.
7. Päättää kaupungin takauksien ja muiden vakuuksien (esim. pantit) antamisesta.

3.2 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus antaa konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvät ohjeet ja määrittelee, minkälaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään rahoituksessa, sijoitustoiminnassa, riskien hallinnassa sekä henkilöstöasioissa.

Konserniyhteisön hallituksen jäsenillä tulee olla yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus ja riippumattomuus.

Kaupunginhallitus nimeää kaupungin edustajat yhtiökokouksiin tai vastaaviin toimielimiin sekä ohjeistaa ja informoi konserniohjeista.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeet:

1. Kaupunkia yhtiöissä ja yhteisöissä edustaville henkilöille kuntalain 23 §:n mukaisesti kannan ottamiseksi konserniyhteisöjen yhtiö- tai vuosikokouksissa sekä kuntayhtymien yhtymäkokouksissa tai valtuustossa käsiteltävänä oleviin asioihin.
2. Konserniyhteisön päättävissä toimitelmissä toimiville kaupungin edustajille merkittävistä taloudellisista ja toiminnallisista linjaratkaisuista (osakeyhtiölain asettamat rajoitukset huomioon ottaen) omistajan tahdon ilmaisemiseksi.
3. Konserniyhteisöille niiden osallistumisesta Kauhavan kaupunkikonsernin keskitettyyn sijoitus- ja rahoitustoimintaan.
4. Kauhavan kaupunkikonsernissa sovellettavan hyvän hallintotavan ja riskienhallintapolitiikan ja – menettelyiden noudattamisesta.
5. Konserniyhteisöjen raportointivelvoitteista ja menettelyistä sekä antaa konsernitilinpäätöksen yhteydessä tiedot kaupunginvaltuustolle konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.
6. Kaupungin edustajan nimeämisestä konserniyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin toimitelmiin.

Kaupunginhallituksen tulee osavuosikatsauksen yhteydessä saattaa valtuuston tietoon konserniraportti.

3.3 Lautakunnat ja jaostot

Lautakunnat huolehtivat tilaajana erityistoimialaansa kuuluvien tehtävien osalta tytäryhtiöiden ja - yhteisöjen toiminnan seurannasta, tekevät tarvittaessa toimenpide-ehtotuksia yhtiöiden ja yhteisöjen johdolle ja raportoivat tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

Tarkastuslautakunnalla on kaupungin omistajavallan nojalla oikeus tutustua konserniyhteisöihin ja saada tietoja niiden toiminnasta ja tilinpäätöksistä arvioidakseen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

3.4 Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunkikonsernia.

Kaupunginjohtajalla on oikeus tarvittaessa sisäisen tarkastuksen järjestämiseen kaupungin tytäryhteisöissä. Yhtiöt ja yhteisöt ovat velvollisia antamaan selvitystoimituksen edellyttämät tiedot.

Kaupunginjohtaja voi määrätä muulle viranhaltijalle kutakin konserniyhteisöä erikseen koskevan valvonta- ja seurantavastuun. Tehtävänä on valvoa yhteisön päätöksentekoa ja toimintaa sekä valmistella yhteisöä koskevat asiat kaupungin-

hallitukselle. Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään henkilöllä on oikeus osallistua kaupungin määräysvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin.

Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä henkilöt raportoivat kaupunginhallitukselle konserniyhteisöjen toiminnasta ja tuloksesta vähintään kerran vuodessa ennen varsinaista yhtiökokousta ja aina kun yhteisön toimintaan liittyy merkittäviä muutoksia.

4 Konserniraportointi

Kauhavan kaupunkikonserniin kuuluvan yhtiön tai yhteisön tulee toimittaa Kauhavan konsernijohdolle:

- toimintasuunnitelmat ja talousarviot
- tilinpäätökset, tilintarkastuskertomukset ja välitilinpäätökset
- yhteisön toiminnan ja tuloksen seurantaraportit

Konserniyhteisön on annettava konsernitilinpäätöstä ja valtuuston osavuosi-katsausta varten eri lakien ja kirjanpitolautakunnan ohjeiden mukaiset tiedot Kauhavan kaupungin konsernijohdolle sen pyytämässä muodossa ja sen antaman aikataulun mukaisesti. Samalla tavalla tulee antaa riittävät tiedot konsernin talousarviota ja – suunnitelmaa laadittaessa. Lisäksi on annettava (osakeyhtiölain asettamissa rajoissa) muutkin konsernijohdon pyytämät talouteen ja toimintaan liittyvät tiedot.

5 Keskitetyt konsernitoiminnot

5.1 Hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

Kaupunkikonsernin yhteisöjen hankintamenettelyissä noudatetaan julkisia hankintoja koskevien normien lisäksi kaupungin hankintaohjetta ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeita. Kaupungin omistaman yhtiön tulee kilpailuttaa hankintansa ja osallistua yhteishankintoihin kaupunginhallituksen päättämällä tavalla.

Kaupunkikonsernin hankinnat ja omaisuuden luovutus on suoritettava hyvää hallintotapaa noudattaen. Hankintojen yhteydessä ei saa antaa eikä ottaa vastaan lahjoja, palvelusuorituksia tai muita palveluksia toimittajilta. Henkilökohtaisia hankintoja ei saa suorittaa kaupungin hankintojen yhteydessä eikä käyttää kaupungin hankintasopimuksia omaksi edukseen. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankintojen valmisteluun tai päätöksentekoon.

5.2 Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet

Kuntakonsernissa voidaan käyttää konsernitiliä. Konserniyhteisöjen tulee neuvotella konsernijohdon kanssa lainanottoon ja sijoituksiin liittyvissä kysymyksissä. Kaupungin kokonaan omistamien tytäryhteisöjen nostamien luottojen tulee pääsääntöisesti olla kaupungin takaamia ellei perustellusta syystä muu ratkaisu ole tarkoituksenmukainen.

Yhteisön, jolle takaus tai vakuus annetaan, tulee tuottaa kunnallisia palveluja tai edistää muutoin kaupungin tai konserniyhteisön toimialaan kuuluvia tehtäviä. Kaupunki voi periä takauksesta provision. Muilta kuin kaupungin 100 % omistamilta yhtiöiltä voidaan edellyttää kaupungin antamalle takaukselle kaupunginhallituksen hyväksymät riittävät vastavakuudet.

5.3 Henkilöstöpolitiikka

Kaupunkikonsernissa noudatetaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita ja tavoitteita. Toimitusjohtajan valinnassa on kuultava konsernijohtoa. Koulutus- ja henkilöstöpalvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä.

6 Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Valtuusto hyväksyy talousarviossa tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tytäryhteisöjen toiminnan taloudellista tulosta seurataan ja arvioidaan vähintään valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisilla tunnusluvuilla.

Kaupungin tarkastuslautakunnan tehtävänä on kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä huolehtiminen. Tarkastuslautakunta toteuttaa ulkoisten tilintarkastuspalvelujen kilpailuttamisen valtuustokausittain keskitetysti koko konsernin osalta. Tytäryhteisöt sitoutuvat yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä tehtävällä päätöksellä valitsemaan kaupungin käyttämän tilintarkastusyhteisön ulkoiseen tarkastukseensa vastaavaksi toimikaudeksi.

Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arvioimiseksi konsernissa on järjestetty sisäinen tarkastus. Sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa annetaan määräykset, joita sovelletaan myös konserniyhteisöihin kohdistuvassa sisäisessä tarkastuksessa. Kaupungin määräysvallassakin olevien yhteisöjen osalta, tulee ao. yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen päättää kaupungin konsernihallinnon toimesta järjestettävän sisäisen tarkastuksen tavas-

ta ja laajuudesta.

Kaupungin sisäinen tarkastus voi myydä tehtävistään muodostettuja palveluja osapuolten kesken sovittavaan hintaan paitsi kaupungin tytäryhteisöille, myös kuntayhtymälle tai toiselle kunnalle ja sen tytäryhteisölle kapasiteetin niin sallies-
sa.

7 Tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen neuvotteluvelvoitteet

Yhtiön tai yhteisön johtajan on neuvoteltava kaupungin konsernijohtoon kanssa seuraavista toimenpiteistä:

1. Tytäryhteisön perustaminen tai hankinta
2. Yhtiön tai yhteisön toimintaan nähden merkittävät investoinnit
3. Muuhun kuin yhtiön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen. Vastaavasti menetellään muiden yhteisöjen osalta.
4. Periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset, merkittävät liiketoimintakaupat ja muut toiminnan laajakantoiset muutokset.

8 Tiedottaminen konsernia koskevista asioista

Yhtiöitä tai yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa toimitusjohtaja/johtaja sekä kaupungissa kaupunginjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa on huomioitava kaupungin yleiset tiedotusta koskevat ohjeet ja periaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Liite: Konserniyhteisöt

Tytäryhteisöt

Suomen Yrittäjäopiston kannatus Oy
 Kauhavan Kaukolämpö Oy
 Alahärmän Aluelämpö Oy
 Korttesjärven Lämpöhuolto Oy
 Joupin Lämpö Oy
 Härmän Jätevesi Oy
 Ylihärmän Vesihuolto Oy
 Kauhavan Vuokra-asunnot Oy
 Kiinteistö Oy Passinrivi
 Tuppiroska-konserni
 Kiinteistö Oy Kauhavan Roihankuja
 Asunto Oy Jokihovi
 Kiinteistö Oy Ollintupa
 Kiinteistö Oy Härmäntie
 Kiinteistö Oy Härmänniitty
 Kiinteistö Oy Härmänlilja
 Kiinteistö Oy Kauhavan Säästökeskus
 Purmojärven Palvelutalo Oy
 Korttesjärven Palkkihalli Oy
 Korttesjärven Hirsihalli Oy
 Kiinteistö Oy Riihi
 Kiinteistö Oy Tietotalo
 Alahärmän Yrityskehitys Oy
 Kauhavan Jäähalli Oy

Osakkuusyhtiöt

Lappavesi Oy
 Kiinteistö Oy Ylihärmän Liikekeskus VT 19
 Härmän Ravikatsomo Oy
 Asunto Oy Markinpuisto I
 Asunto Oy Markinhovi II
 Asunto Oy Säästömilli

Kuntayhtymät

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen
 Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
 Järviseudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
 Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
 Etelä-Pohjanmaan liitto